

prikazi - reviews

SPELEOLOGIJA U ČASOPISU HRVATSKI PLANINAR

Prema statistici koju je obradio Branko Škrobonja, riječki suradnik Hrvatskog planinara, glasila Hrvatskog planinarskog saveza, koji izlazi u Zagrebu od 1898, u tom je časopisu za 20 godina (1973.-1993.) čak 7,5% svih naslova bilo posvećeno speleologiji. To i nije malo kad se zna da članova speleoloških odsjeka Hrvatskih planinarskih društava ima svega oko 1% od ukupnog članstva planinarske organizacije. O speleologiji je zapravo pisano i više jer ima članaka koji su posvećeni nekoj drugoj temi, ali je dio teksta ipak posvećen speleologiji.

Tijekom 1994. i 1995. o speleologiji je pisano slijedeće:

1994.

- Anonimus: Hrvatski planinarski savez u 1993. godini - Speleologija, br. 1-2, str.4
- Anonimus: Godišnja priznanja Saveza - Najbolja društvena akcija u 1993, br.1-2, str.6
- Josip Šintić: Otkrivanje rudnika Zrinskih na Medvednici, br. 1-2, str.28
- Vlado Božić: Velebiten br.12, br.1-2, str.44
- Vlado Božić: Lednica u Lomskoj dulibi, br.3-4, str.81-82
- S.Bušelić: Peta makarska speleološka škola, br.3-4, str.91
- Vlado Božić: Treći šport, br.3-4, str.91
- Bolto Graberšek: Otok Lošinj i Osorčica, br.5-6, str.107-111
- Vlado Božić: Speleo'zin br.3, br.5-6, str.136
- Vlado Božić: Velebiten br.13, br.5-6, str.136
- IP: HPS na Velesajmu, br.5-6, str.137
- I. T .Marinov: Komemoracija Umbertu Girometti, br.5-6, str.140
- Ivo Velić: Manipulacije s kršom i kra som, br.7-8, str.173-176
- Željko Poljak: Krš ili kras? I krš i kras!, br.7-8, str.176-177
- Vlado Božić: Velebiten br.14, br.7-8, str.181
- Željko Poljak: Tko je tko u hrvatskom planinarstvu - Juraj Posarić, br.7-8, str.182
- Vlado Božić: Simpozij o školovanju speleolo ga u Europi, br.7-8, str.183-184

- Vlado Božić: Jamski sustav Lukina jama-Trojama, br.9-10, str.193-194
- Srećko Božičević: Zaboravljene zanimljivosti Medvednice, br.9-10, str.198-201
- Ana Sutlović: Paralelni svijet, br.11-12, str.268
- Eugenija Špralja: Kronološka tablica hrvatskog planinarstva, br.11-12, str. 277-279
- Anonimus: Koncert u Veternici, br.11-12, str.285

1995.

- Anonimus: Godišnja priznanja najboljima - najveći pojedinačni planinars ki uspjeh, br.1, str.2
- D.B.: Hrvatski planinarski savez u 1994. godini - speleologija, br. 1, str.4
- Juraj Posarić: Zagrebačka podzemna scena, br.1, str.18-20
- Vlado Božić: Nezgode na istraživanju Lukine jame, br.1, str.20-22
- Ž.P.: O čemu sve piše HP?, br.1, str.32
- I.T.Marinov: Novi instruktori HPS u Splitu, br.1, str.32
- Ž.P.: Tragom dubina, br.1, str.32
- Vlado Božić: Nezgode pri istraživanju Lukine jame na Velebitu 1994. godine, br.2, str.46-48
- Vlado Božić: Ispitivanje korodiranih karabina, br.2, str.51-52
- Vlado Božić: Ispitivanje užeta i zamki zaprljanih bojom, br.3, str.77-78
- I.T.Marinov: Sastanak speleologa Dalmacije, br.3, str.92
- I.S.: Izložba o Lukinoj jami, br.3, str.95
- Vlado Božić: Velebiten br.15 i 16, br.3, str.95
- Ž.P.: Tko je tko u hrvatskom planinarstvu - Dr. Srećko Božičević, br.5, str.152
- Hrvoje Malinar: Speleolog 1992-1993/godište 40/41, br.5, str.155
- I.T.Marinov: 15.splitska speleološka škola, br.5, str.155
- Darko Berljak: Hrvatski planinarski savez od 1991-1995. godine -speleologija, br.7-8, str.198

- Milivoj Uroić: Posjet jami Raspor u Istri/361 m/, br.7-8, str.212-213
- Ž.P.: Svjetski rekord u Kaninu, br.7-8, str.233
- Vlado Božić: Velebiten br.17, str.233-234
- Vlasta Dečak: Posjet jami kod Rašpora, Istra, br.7-8, str.234
- Ante Starčević: Karlovački speleolozi, br.7-8, str.240
- Vlado Božić: Lukina jama'95, br.11, str.327-328
- Vlado Božić: Slovački speleolozi na Velebitu, br.11, str.333
- Ž.P.: Špilje i jame Hrvatske, br.11, str.334
- Vlado Božić: U podzemlju Limburga, br.12, str.356-357
- Vlado Božić: Speleo Dodo Bilten, br.12, str.359
- Vlado Božić: Bilten Jamarskog kluba "Železničar" iz Ljubljane, br.12, str.359
- Vlado Božić: Speleo'zin br.4, br.12, str.359
- Srećko Božičević: Tko je tko u hrvatskom planinarstvu - Tomica Jutrović, br.12, str.360
- Anonimus: Tko je tko u hrvatskom planinarstvu - Krunoslav Hornung, br.12, str.361

Vlado Božić

ŽELJKO POLJAK: HRVATSKA PLANINARSKA KNJIŽEVNOST

Osvrt na ovu knjigu jednom ljubitelju prirode nije teško dati. Može je opisati samo jednom riječju: prekrasno. Uvjerena sam, međutim, da je ova knjiga isto tako zanimljiva i osobama koje ne doživljavaju ljepotu prirode aktivno, kao planinari, jer ih može zainteresirati svojom lakoćom čitanja, interesantnim doživljajima i lijepim opisima. Divljenja je vrijedan trud autora knjige Željka Poljaka na skupljanju literarne građe. Izbor tekstova, kako je sam naveo, subjektivan je, ali jednako zanimljiv, lijep i poučan. Vrijednost je tekstova, između ostalog i u tome da plijene pažnju čitatelja. Svaki je tekst drugačiji, ali jednako zanimljiv, lijep. Biografski leksikon na kraju knjige jedinstven je skup biografija osoba koje su ostavile upečatljiv trag i u hrvatskoj planinarskoj literaturi uopće. Upoznavanje autora tekstova preko njegove kratke biografije jedinstven je doživljaj i daje mogućnost veće empatije čitatelja s autorom i njegovim djelom. Šest autora (Srećko Božičević, Vlado Božić, Vladimir Horvat, Ivan Lovrić, Ante Premužić i Mira Šincek) obrađuju speleološku tematiku, naravno, svaki na svoj osoban način, koji se savršeno uklapa u cjelinu knjige. Ovo Poljakovo ostvarenje moglo bi biti poticaj za stvaranje, na primjer, Antologije hrvatske speleološke književnosti, koja nažalost nije tako opsežna, pa bi time bio i olakšan odabir. Knjiga

Željka Poljaka "Hrvatska planinarska književnost" podijeljena je na antologiju koja obuhvaća beletristiku i književne prikaze 89 autora, te na biografski leksikon sa 125 kratkih biografija, u koju su uvršteni i oni autori čija djela nisu u knjizi. 250 stranica teksta obogaćeno je reprodukcijama u boji izabranih djela 14 hrvatskih slikara nadahnutih doživljajem planine. Uz ilustracije su i kratke biografije svakog likovnog stvaraoča.

Format knjige je 17x24 cm mekog uveza, s naslovnom stranicom u boji. Knjigu je izdao Hrvatski planinarski savez 1994.godine u čast 120. obljetnici organiziranoga hrvatskog planinarstva. Preporuka: svakako nabaviti i pročitati!

Ana Sutlović

Knjiga se može nabaviti u Hrvatskom planinarskom savezu, Zagreb, Kozarčeva 22, tel. 448-774, cijena 50 kuna.

PRIRODA 1994-1995

U broju 3/1994 autor M.Kerovec piše o osobitosti i stanju istrošenosti podzemne faune Hrvatske. U tom istom broju posvećenom godišnjici izlaska Prirode od 1911., u reprint izdanju izašao je članak o podzemnom svijetu autora A. Heinza. Broj 4-5/1994 značajan je po naslovnoj fotografiji iz Lukine jame te članku o dosadašnjim istraživanjima i dosezima hrvatskih speleologa autora B. Jalžića: Lukina jama (-1335m) najdublja jama jugoistoka Europe, s fotografijama u boji. U istom broju pišu o zimskoj aktivnosti šišmiša u gradu i okolini R. Karadžić i O. Deban. O onečišćenju podzemlja krša piše kritički N. Beljak. U 6-7-8/1994 dani su prijedlozi za zaštitu jame Pijavice kod Senja te o akciji zaštite Kamačnika. Broj 9/1995: Kako šišmiši vide u mraku autora D. Holcera; 7/1995 bilješke o špiljskim crtežima iz paleolita, otkrivenim 1995. na jugu Francuske autora D.Mamule.

V. Lindić

BILOGORSKI PLANINAR, Koprivnica

Srećko Božičević: Otkriće Lukine jame na Velebitu, br.38, prosinac 1994. str. 11-14

Željko Poljak: Strahinjšćica - Krapinska Bilogora, br.39, travanja 1995, str. 3-4

LIČKI PLANINAR, Gospić

Tomislav Čanić: Senzacionalno otkriće u Hajdučkim kukovima - Lukina jama, br.1, 1995, str.2-3

NAFTA, Zagreb

Srećko Božičević: Pogled u dubinu zemlje, br.4, god.45, travanj 1994, str.183

VIJESTI HRVATSKOG GEOLOŠKOG DRUŠTVA, Zagreb

Damir Lacković: Lukina jama u sjevernom Velebitu - najdublja u Hrvatskoj, vol.30, sv.2, 1993, str.83

HRVATSKI ZEMLJOPIS, Koprivnica

Dražen Perica i Ružica Karadžić: Lukina jama u Velebitu, br.1, svibanj 1994, str.26-28

HRVATSKI KAJKAVSKI KALENDAR 1993, Čakovec

Marina Šimek: Špilje sjeverozapadne Hrvatske - arheološka nalazišta (I), str. 169-173

HRVATSKI KAJKAVSKI KALENDAR 1994, Čakovec

Marina Šimek: Špilje sjeverozapadne Hrvatske - arheološka nalazišta (II) str. 114-119

ŽUBOR, Zagreb

Anonimus: Speleološka ekspedicija u Lukinu jamu, br.2-3/9-10/, god.3, prosinac 1994, str. 38

VIJESTI - NOVINE MUZEJA SISAK, Sisak

Bojana Markotić: Prva hrvatska speleološka ekspedicija, br.2, prosinac 1994, str.7

VIJESTI HPS, Zagreb

Anonimus: Simpozij Paklenica, god.3, br.25-26-27. za srpanj-listopad 1994, str.12

POVIJEST ŠPORTA, Zagreb

Željko Poljak i Vlado Božić: Športska ili planinarska speleologija u Hrvatskoj do drugog svjetskog rata, br.101, lipanj 1994, str. 27-32

MAGAZIN, Zagreb

Juraj Posarić: Zagrebački pračovjek, br.5, studeni 1994, str. 44-45

HRVATSKI VOJNIK, Zagreb

Enio Jungwirth: Uloga geologije u ratu /I/, br.87, ožujak 1995, str.

Enio Jungwirth: Uloga geologije u ratu /II/, br.88, travanj 1995, str. 49-50

Enio Jungwirth: Uloga geologije u ratu /III/, br. 89-90, svibanj 1995, str.63-64

ORKA, Zagreb

Srećko Božičević: Špiljske ljepote Hrvatske, god.1, br.3, studeni 1995, str.19-24

Josip Grbelja: Prvi Europljani živjeli kraj Pule, god.1, br.3, studeni 1995, str.25

SCIENTIA PODRAVINA, Koprivnica

Dražen Ernečić: Veternica i Medvedgrad, god.VII, br. 11, svibanj 1995, str. 18-20

VIJESTI DPS, Zagreb

Donat Petricoli: Zmajev uho - potopljena špilja u uvali Soline kod Rogoznice, br. 1(134), 1995, str. 4-5

Vlado Božić

S T R A N E P U B L I K A C I J E

SPELUNCA, Paris, Francuska

Vlado Božić: Un nouveau - 1000 metres: Lukina jama (Croatie), br. 51, 1993, str. 38-40

Vlado Božić: Echos des Profondeurs tranger - Croatie, br. 53, 1994, str. 18 (Vilimova jama)

Branislav Šmida: Echos des profondeurs tranger - Croatie, (Manuel II), br. 56, 1994, str. 8-9

Vlado Božić: Lukina jama le plus profond guffre de Croatie, br. 58, 1995, str. 16-19

I.Kozarčanin: Le bete de Lukina jama: Croatobranthus meštrovi, br.58, 1995, str.18

Branislav Šmida: Les resultats des speleologues slovaques, br. 58, 1995, str. 19-20

INTERNATIONAL CAVER, Swindon, Engleska

Vlado Božić: The Latest - 1000 m in the Balkans: Lukina jama - 1355 m, br. 8, prosinac 1993, str. 13-16

Igor Jelinić: The caving scene - Croatia, br. 11, 1994, str. 39-40

Branislav Šmida: The caving scene - Croatia, Velebit 94, br. 12, 1994, str. 38-39

Vlado Božić: The pothole system Lukina jama - Trojama, br.13, 1995, str. 5-9

Vlado Božić: Croatia - Lukina jama, br. 15, 1995, str. 40

REGARDS, Grivegnée, Belgija

Anonimus: Croatie - Lukina jama, br.16, 1994, str.IX

Vlado Božić: Lukina jama -1355 m, br. 18, 1994, str. 19-21

Vlado Božić: L'expédition speleologique "Lukina jama 94", br. 20, 1995, str. 2-5

Vlado Božić: Le speleo en Croatie, br. 20, 1995, str. 6

APELEOPHILATELY INTERNATIONAL, Schimmert,
Nizozemska
Vlado Božić: Ivan Goran Kovačić - Jama,
br. 43, 1994, str. 28
J. Mulaomerović: D.Gorjanović Kramberger, br.
47, 1995, str. 25

BILTEN DEL MUSEO ANDALUZ DE LA ESPELE-
OLOGIA, Granada, Španjolska
Anonimus: Donaciones - Vlado Božić, br.
8, 1994, str. 42

SPELEO, Praha, Češka
Vlado Božić: Lukina jama -1355 m, br.14,
1994, str. 28-29

SPRAVODAJ, Liptovský Mikuláš, Slovačka
Branislav Šmida: Podzemny Nanga Parbat, br.1,
1995, str.27-31

PROFESSIONAL SURVEYOR, Arlington, USA
Božidar Kanajet: Using GPS To Map Croatia's
Deepest Cave, Vo
1.15, br.8, stu
deni/prosinac 1995, str. 11-12

DER SCHLAZ, Muenchen, Njemačka
Gabi und Peter
Hofmann Das doppelte Neuland -
Hoehlen auf der Halbinsel
Istrien (Kroatien), Heft 75,
Februar 1995, str.90-100

SPELEOLOGIA, Milano, Italija
Anonimus: CROAZIA, br.33, 1995, str. 119

ALP, Torino, Italija
Igor Jelinić: Lukina jama, br. 127, za stu
deni 1995, str. 28-29

Vlado Božić

VELEBITEN BR. 15 I 16.

Tijekom siječnja i veljače PDS "VeLebit" izdao je dva broja svog biltena, kojemu je i dalje glavni urednik Ana Sutlović, speleolog. Format je uobičajeni A-4, tiskan fotokopiranjem, s naslovnom i zadnjom stranicom u boji. Br. 15 na 38 stranica donosi članak Danka Petrina o padobranskom jedrenju "Letjelica pod ruksakom". Dado Mesarić preliminarni izvještaj s alpinističko-skijaške ekspedicije "Alaska 94", Ranko Žnidarić izvještaj s 18. međunarodnog natjecanja u turnom skijanju u Italiji, Laura Popovac svoj doživljaj s ture po Velebitu, Damir Lacković prikaz prvenstvenog penjanja ledenog dimnjaka u Lukinoj jami, Teo Barišić opis istraživanja špilja i jama na Velebitu (uspoređujući svoju ovisnost o speleologiji s ovisnošću o heroinu), Branimir Rajšel opis jame Samograd na Korčuli, Tanja Bizjak i Sunčica Hrašćanec proslavu Damirovog rođendana istražujući jame kod Ogulina i Vlado Božić kratak

prikaz ekspedicije "Lukina jama 94".

Br. 16 na 50 stranica u potpunosti je posvećen prošlogodišnjoj ekspediciji žLukina jama 94". V. Božić je dao kronologiju događanja i dnevnik ekspedicije, Juraj Posarić katastar jama i prikaz geodetskog snimanja okolice Lukine jame, Branislav Šmida opis Trojame (jame kojom su slovački speleolozi doprili u Lukinu jamu) i jame Xantipa, Darko Bakšić opis istraživanja novih dijelova Lukine jame i njen kratak opis, a pripremio je i sve nacрте za objavljivanje u ovom broju (ima ih 37), uključujući i nacrt Lukine jame, Teo Barišić opis ronjenja na dnu te jame, Branko Jalžić kratak prikaz pronadene nove pijavice, Damir Lacković geološki opis Lukine jame, Boris Vrbeč prikaz uzorkovanja njenih sedimentata (mulja), Ana Sutlović prikaz nesreća na ekspediciji i Bruno Pintar opis istraživanja jame "Prvi spit" pokraj Lukine jame. Na kraju je objavljen popis svih sudionika s prikazom djelatnosti u logoru te popis sponzora koji su pomogli ekspediciju. Bilten ima dva lista umetka s nacrtima Lukine jame i jama istraženih u okolici.

Vlado Božić

VELEBITEN BR.17

Ovaj vrijedni bilten PDS "VeLebit" i dalje uređuje speleologinja Ana Sutlović. U svibnju 1995. izašao je ovaj broj za jesen 1994., na 38 stranica formata A-5, umnožen fotokopiranjem, s naslovnom i zadnjom stranicom u boji. Prvi je članak napisao Boris Aleraj o lavinskim nesrećama hrvatskih planinara u našim i svjetskim planinama. Slijede članci Vjerana Gomzija o planinarskom skupu zaštitara prirode u kanjonu Kamačnik radi njegove zaštite i protesta zbog gradnje autoceste preko njega, Davora Čikovića o proslavi 120. obljetnice hrvatskog planinarstva na Kleku, Nevenka Špoljarića o neuspjelom usponu na vrh Mont Blanca, dugi članak Gordana Budića o trodnevnom takmičenju u turnom skijanju u Premani u Italiji, članak Darka Bakšića o speleološkom istraživanju u okolici Paklenog i Hahlića, Damira Lackovića o istraživanju jame Vrapčanke na Medvednici, izvještaj Vladimira Mesarića (II. dio) o alpinističkoj ekspediciji "Alaska 94" i na kraju najava speleološko-alpinističke ekspedicije "Ande 95" PDS "VeLebit" u ljetu 1995.

Vlado Božić

VELEBITEN BR.18

izašao je u srpnju 1995., za zimu 1994., i dalje na formatu A-5, na 42 stranice, sa slikama u boji na naslovnoj i zadnjoj stranici, tiskan fotokopiranjem u samo 80 primjeraka i ilustriran fotografijama i crtežima. Urednik je speleologinja Ana Sutlović, odnedavno član IO HPS. Prvi je članak posvećen velebitašu Vladimiru Hebaru, koji

je 1994.god. u 57.godini života po drugi puta sudjelovao u maratonu kroz grad New York, a koji je u ovom članku opisao taj doživljaj. U nastavku su Hrvoje Malinar i Ana Sutlović, povodom 40 godina rada SO, dali kratak pregled povijesti speleologije u PDS "Velebit", Gordan Tomšić povijest ronjenja u špiljama Hrvatske od 1959. do 1985, a Zoran Stipetić od 1985. do 1994. u SO "Velebit". Tanja Bizjak opisala je svoj doživljaj istraživanja jame G-1 u Hajdučkim kukovima, a Sunčica Hrašćanec doživljaj Lukine jame. Teo Barišić dao je pregled speleoloških istraživanja Kornatskih otoka od 1967. do 1974. Kako treba hodati po planinama., čitatelj će saznati iz priloga u stripu preuzetog iz Naših planina br.3-4/1988. Na kraju se nalazi popis sponzora speleološko-alpinističke ekspedicije "Ande 95".

Vlado Božić

VELEBITEN, BR. 19

za proljeće 1995. Urednik je i dalje speleologinja Ana Sutlović. Bilten HPDS "Velebit" je formata A5, umnožen fotokopiranjem u 80 primjeraka, na 38 stranica, s prvom i zadnjom stranicom u boji. Prvi su članak napisali speleolozi "velebitaši" koji već četiri godine privremeno žive u Australiji, odakle su otišli na četverotjedni izlet na Tasmaniju i opisali prirodne ljepote tog otoka. Teo Barišić dao je pregled svojih istraživanja špilja i jama južnog Velebita, gdje je tijekom 1994. boravio kao pripadnik profesionalne postrojbe specijalne policije. Ana Sutlović i Vlado Božić dalu su izvješće s Okruglog stola održanog u ožujku 1995. sa ciljem osnivanja Hrvatskog speleološkog saveza. Marijan Čepelak dao je prijevod članka Juana Francisca Alonsa o špilji Chauvet u Francuskoj u kojoj su nedavno otkriveni prekrasni špiljski crteži iz kamenog doba. Čedo Josipović pisao je o svojim strahovima u podzemlju i kako ih je prevladao. Na kraju je objavljen poučni strip pod nazivom "Markacije" prenijet iz "Naših planina" (9-10, 1988).

Vlado Božić

SPELEO DODO BILTEN BR. 2

1995. ratno izdanje, format A-4, 32 stranice umnožene fotokopiranjem, meke korice, izdavač Speleološko društvo "Speleo DODO" u Sarajevu, urednik je Jasminko Mulaomerović. Zbog rata u BiH zamrla je svaka spel. djelatnost, raspala su se spel. društva i spel. odsjeci. Ipak, u Sarajevu je preživjela šaćica speleologa koja sada nastoji oživjeti spel. rad. Rezultat toga je i ovaj bilten. Na prvoj stranici nalazi se fotokopija pisma predsjednika Međunarodne spel. unije Paula Fortija Jasminko Mulaomeroviću, kojim ga obavještava da je Spel. društvo BiH primljeno, na

Glavnoj skupštini u Pekingu, za člana MSU. Ostali tekst odnosi se sav na špiljske crteže i gravure. Prva dva članka napisao je Jasminko Mulaomerović i u njima dao pregled crteža i gravura u špiljama jugozapadnog Balkana te povijest njihovog istraživanja u BiH. I druga dva članka pripremio je urednik ali, bez znanja autora, i to Zdravka Kajmakovića o pretpovijesnim crtežima ispred špilje Ledenjače i Borivoja Čovića o sondažnim iskapanjima na ulazu u špilju Ledenjaču. Razlog zašto su članci tiskani bez znanja autora je taj što su elaborati o spomenutim radovima izgorjeli prilikom bombardiranja Sarajeva, što je prvi autor u međuvremenu umro a drugi je negdje u izbjeglištvu, a urednik, koji je imao kopije elaborata, želio ih je zbog njihove vrijednosti sačuvati od zaborava. Podsjetimo se, u biltenu br. 1/1991, urednik (Jasminko Mulaomerović) objavio je članak zagrebačkog speleologa Mladena Šebijana o prvim pronađenim gravurama u Hrvatskoj, u špilji na Tržačkoj kosi kod Tržačkih Raštela.

Vlado Božić

BILTEN JAMARSKOG KLUBA "ŽELEZNIČAR" IZ LJUBLJANE BR. 19

izašao je 1995. povodom 40 godina rada kluba (prvi broj tiskan je 1963), na 70 stranica formata A-5, s polutvrđim koricama i slikama u boji na naslovnoj i zadnjoj stranici, ilustriran c/b fotografijama i crtežima. Urednik je Miha Brenčič. Ovaj je broj hrvatskim speleolozima zanimljiv zbog pregleda značajnih jama i špilja koje su članovi kluba istražili 1955-1995. Taj su pregled dali Miha Brenčič i Aleš Lajovic u najdužem članku (34 stranice). Uz opise i nacрте istraženih jama i špilja u Sloveniji iznjeli su i podaci o istraženim spel. objektima na današnjem teritoriju Republike Hrvatske. Među njima nalaze se: Jama Batlug kod Žminja u Istri (-204 m), Berinšćkovo brezno kod Prezida u Gorskom kotaru (-150 m), Billova ponikva kod Lupoglava u Istri (-142 m), Jama Čampari na otoku Cresu (-150 m), Jama Gnojnica kod Muna u Istri (-184 m), Semička jama kod Lupoglava u Istri (-224 m), Titina jama na otoku Braču (-329 m), Jama Bršljanka kod Lupoglava u Istri (-115 m), špilja Hajdova hiža kod Broda na Kupi u Gorskom kotaru (novih 150 m dužine) i Krkuška jama kod Roča u Istri (-184 m). Ostali dio teksta posvećen je u cjelosti radu kluba kroz četiri desetljeća.

Vlado Božić

SPELEO'ZIN BR. 3

glasilo karlovačkih speleologa (izdavač je SO HPD "Dubovac"), izašao je uz svečanu prezentaciju 29. travnja, u znatno poboljšanom grafičkom izdanju, formata 17x24,5 cm, na 28 stranica, polutvrđih korica, umnožen tiskarskom

tehnikom. Glavni urednik je Hrvoje Cvitanović, a uredničkom odboru se priključio i speleolog Igor Jelinić, grafičar po struci, koji je nekoliko godina radio u Italiji.

Prvih nekoliko članaka posvećeno je rezultatima istraživanja spel. logora "Lomska dubina 93", gdje je Vlado Božić dao opis logora i istraživanja Lukine jame, Neven Bočić sudjelovan- ja karlovačkih speleologa u tom logoru i Jadranko Ostojić Ponora u Klepinoj dublubi u Štirovači, djelomično istraženog na tom logoru. Igor Jelinić je dao mnogo priloga: popis 50 najdubljih jama i najvećih vertikalna u svijetu, popis najdubljih jama i najdužih špilja u Hrvatskoj, te članke o ovim temama: istraživanje Pavičevićeve jame ("najblatnije jame na svijetu"), spel. ekspedicija talijanskih speleologa u Albaniju, u kojoj je i sam sudjelovao, o karlovačkoj speleologiji od 1982. do danas, jama (špilja) Boj Bulok u Uzbekistanu, najdublja u Aziji i šesta u svijetu, duboka 1415 m (-1158+297), VI. nacionalni susret speleospašavatelja Italije, dva nova svjetska spel. rekorda u Italiji (predena najveća dubina ili visinska razlika od 2250 m i najveća vertikalna u jami od -430 m), treća jama u Sloveniji dublja od 1000 m (jama Vandima, -1042 m), istraživanje slovačkih speleologa u Ledenici u Lomskoj dublubi (-432 m + ?), istraživanje DISKF-a u Stupinoj jami u Gorskom kotaru (-320 m +?), višenamjenska talijanska ekspedicija u Venezuelu u gorje Tepuy, skup talijanskih speleologa u gradu Nebbi (gdje su Igor i Neven Bočić održali predavanje o Lukinoj jami) i proslava na planinarskom domu Glavica povodom osvajanja Lukine jame. Od ostalih članaka tu je i prikaz prvog istraživanja jame Pečenjevke u Žumberku iz pera Mladena Kuke, jedan neobični članak o Bučinoj jami u Staroj gori anonimnog autora te pregled rada SO HPD "Dubovac" Renate Riss. Uz fotografije i crteže, uz članke su priložena i dva velika nacрта (Špilje Shutrese u Albaniji i jame-špilje Boj Bulok u Uzbekistanu).

Speleo'zin se može nabaviti kod izdavača 47000 Karlovac, Domobranska 25, tel. (047) 21-090, i u biblioteci SO HPD "Željezničar" u Zagrebu.

Vlado Božić

SPELEOLO'ZIN BR. 4

U proljeće 1995. Članovi SO HPD "Dubovac" iz Karlovca izdali su novi broj svog glasila, za prosinac 1994, formata 24 x 16 cm, s polutvrđim koricama i slikom na naslovnoj stranici u boji, na 46 stranica ilustriranih c/b fotografijama i crtežima, tiskane na finom papiru tiskarskom tehnikom. Glavni urednik je speleolog Igor Jelinić. Uvodnik je napisao glavni urednik. Prvi članak posvećen je istraživanju Ponora u Klepinoj dublubi 2 (PKD 2) na sjevernom Velebitu koji su ronjenjem na dah zajednički istražili članovi SO "Dubovac" i "Željezničar". Članak je napisao Jadranko Ostojić. Slijedi prikaz spel. ekspedicije "Lukina jama 94" Vlade Božića, prijevod sa slovenskog Igora Jelinića o značajnim spel. otkrićima u Sloveniji, opis istraživanja jame G-6 na sjevernom Velebitu Darka Trohe, pregled novi-

jih spel. istraživanja Karlovačana Hrvoja Cvitanovića i Nevna Bočića na brdu Lipniku, pregled karlovačke speleologije od 1982. do danas Igora Jelinića, te opis pronalaza i istraživanja jame Jazovke 1989. Mladena Kuke. Snježana Vujčić-Karlo pisala je o špiljskim skakavcima, Damir Lacković o (ne)povezanosti geologije sa speleologijom, Vlado Božić o ispitivanju korodiranih karabinera, Igor Jelinić o špiljskom sustavu Del Trave u Italiji (-1441 m; šesti po dubini u svijetu). U nastavku Ivo Galović piše o nezaobilaznom krštenju na kraju VI. karlovačke spel. škole, Neven Božić o organizaciji te škole, a Denis Mikšić daje isječak iz svog spel. dnevnika. Kratke vijesti dali su: N. Bočić o Ozaljskoj špilji, H. Cvitanović o slovačkim speleolozima na Velebitu 1994, Zoran Gregurić o spel. istraživanjima otoka Cresa, N. Bočić o proslavi 40-godišnjice speleologije u PDS "Velebit", Dubravko Butala o 15-godišnjoj stanici GSS u Karlovcu, Edo Kletečki o speleobiološkom kongresu u Firenci, I. Jelinić o 17. nacionalnom spel. kongresu Italije, o talijanskoj publikaciji "Progressione" br. 30 i o najdubljim jamama Italije, H. Cvitanović o najdubljoj jami SAD (dubina -888 m i dužina 47,3 km, u lavi), a N. Bočić o radu SO "Dubovac" u 1994. god. Na kraju je Rudolf Starić dao nekrolog dugogodišnjem članu SO-a Danku Postružniku, a I. Jelinić popis najdubljih jama Hrvatske i svijeta.

Vlado Božić

"TREĆI SPORT"

Pod ovim naslovom počeo je u siječnju 1994. izlaziti časopis kao "ilustrirani časopis malih sportova". Formata je A-4, polutvrđih korica, tiskan na 66 stranica s mnogo fotografija, od kojih mnoge u boji. Izdavač je Sport Art d.o.o. a glavni i odgovorni urednik Daniel Lacko. Namjera je časopisa da se piše o športovima o kojima se inače u dnevnom tisku piše malo ili nimalo. Već u prva dva broja (br. 1 za siječanj i br. 2 za veljaču i ožujak), predstavljeno je mnoštvo športova, od kojih su neki poznati, ali za neke je sigurno da svaki čitalac ne zna da uopće postoje. U oba je broja zastupljeno i planinarstvo, odnosno neke od njegovih djelatnosti. U br. 1 ima više napisa o športskom penjanju: vijest o Lynn Hill, prvotnoj ženi koja je stijenom El Capiten svladala smjerom "The Nose" slobodnim stilom, članak Zorana Čipeka o karakteristikama športskog penjanja i vijest o rezultatima natjecanja športskih penjača održanom nedavno u zagrebačkom Domu sportova. I speleologiju je predstavio Zoran Čipek člankom "Može li više, a da bude dublje" u kojem je iznijeta kratka povijest speleologije u Hrvatskoj i rezultati istraživanja Lukine jame na Velebitu. U br. 2 nalazi se vijest o sastanku Svjetske sportsko-penjačke asocijacije (SSPA) održane 18-20. veljače u Parizu, a kojoj je predsjednik Ivica Piljić iz Splita; članak Ive Vranjicana "Zaokreni za 180", opisujući ekstremno skijanje Branka Šeparovića niz strme padine Himalaja, članak Davora Butkovića "Šetnja kroz prebivalište bogova" objašnjavajući trekking u Nepal, članak Paveice Knezovića "Ravno do dna", otkrivajući kratkotrajno bavljenje ronjenjem u špiljama Zvonka Varošanca, TV-voditelja emisije "Obiteljski zabavnik". Nakon trećeg broja časopis je prestao izlaziti zbog financijskih poteškoća.